

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỖ VĂN QUÝ

**NGHIÊN CỨU GIẢI PHÁP NHẪM PHÁT TRIỂN
THỊ TRƯỜNG CHO SẢN PHẨM VẢI THIỀU CỦA
HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC GIANG**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.31.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người thực hiện : ***CN. Đỗ Văn Quý***

Người hướng dẫn khoa học : ***TS. Nguyễn Thị Gấm***

Thái Nguyên, năm 2011

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được dùng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Đỗ Văn Quý

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn:

Ban giám hiệu, Khoa sau đại học, Trường Đại học Kinh tế & QTKD Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn.

Huyện uỷ, Hội đồng nhân dân, Uỷ ban nhân dân, các phòng ban của huyện Lục Ngạn đã tạo điều kiện thuận lợi, cung cấp cho tôi những số liệu quý báu, những kiến thức, kinh nghiệm thực tế trong quá trình phát triển thị trường Vải thiều của huyện.

Đảng uỷ, Hội đồng nhân dân, Uỷ ban nhân dân các xã Quý Sơn, Mĩ An, Tân Mộc - huyện Lục Ngạn đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình điều tra, thu thập số liệu tại địa phương.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến cô giáo, **TS. Nguyễn Thị Gấm** đã tận tình chỉ dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các đồng chí, đồng nghiệp, bè bạn, hộ trồng Vải, người thu mua, các doanh nghiệp trên địa bàn... và gia đình đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ, động viên khích lệ tôi, đồng thời có những ý kiến đóng góp quý báu trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, năm 2011

Tác giả luận văn

Đỗ Văn Quý

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	viii
DANH MỤC SƠ ĐỒ, ĐỒ THỊ.....	ix
DANH MỤC BẢNG BIỂU	x

PHẦN MỞ ĐẦU

1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	1
2. MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể	2
3. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU	2
4. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU	3
4.1. Đối tượng nghiên cứu	3
4.2. Phạm vi nghiên cứu	3
5. ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN VĂN	3
6. BỐ CỤC CỦA LUẬN VĂN	3

Chương 1:

TỔNG QUAN TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

1.1. Cơ sở lý luận và thực tiễn về thị trường và phát triển thị trường	4
1.1.1. Cơ sở lý luận về thị trường	4
<i>1.1.1.1. Khái niệm về thị trường</i>	<i>4</i>
<i>1.1.1.2. Các yếu tố cấu thành của thị trường</i>	<i>4</i>
<i>1.1.1.3. Các quy luật của thị trường</i>	<i>7</i>
<i>1.1.1.4. Các tiêu thức phân loại thị trường</i>	<i>9</i>
<i>1.1.1.5. Chức năng thị trường</i>	<i>11</i>
<i>1.1.1.6. Tác dụng của việc nghiên cứu thị trường hàng hoá</i>	<i>13</i>
1.1.2. Cơ sở lý luận về phát triển thị trường	13

1.1.2.1. Quan niệm về phát triển thị trường.....	13
1.1.2.2. Sự cần thiết phải phát triển thị trường.....	15
1.1.2.3. Nội dung phát triển thị trường.....	16
1.1.2.4. Các nhân tố ảnh hưởng tới việc phát triển thị trường tiêu thụ sản phẩm của doanh nghiệp.....	23
1.1.2.5. Một số biện pháp để phát triển thị trường.....	25
1.1.3. Kinh nghiệm phát triển thị trường Vải thiều trong và ngoài nước...	30
1.1.3.1. Kinh nghiệm phát triển thị trường Vải thiều trong nước.....	30
1.1.3.2. Kinh nghiệm phát triển thị trường cho sản phẩm Vải của nước ngoài.....	31
1.2. Phương pháp nghiên cứu	32
1.2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	32
1.2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	32
1.2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	32
1.2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	34
1.2.2.3. Phương pháp phân tích.....	34
1.2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	35
1.2.3.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh mức độ của hiện tượng.....	35
1.2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả và hiệu quả sản xuất.....	35

Chương 2:

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG CHO SẢN PHẨM VẢI THIỀU CỦA HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC GIANG

2.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang.....	37
2.1.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên.....	37
2.1.1.1. Vị trí địa lý.....	37
2.1.1.2. Đặc điểm địa hình, đất đai.....	37

2.1.1.3. Đặc điểm khí hậu, thủy văn.....	40
2.12. Đặc điểm kinh tế và xã hội.....	40
2.1.2.1. Đặc điểm về dân số lao động.....	40
2.1.2.2. Hệ thống cơ sở hạ tầng.....	40
2.1.3. Ảnh hưởng của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội đến việc sản xuất và tiêu thụ Vải Thiều Lục Ngạn.....	41
2.1.3.1. Thuận lợi.....	41
2.1.3.2. Khó khăn.....	42
2.2. Thực trạng công tác phát triển thị trường cho sản phẩm Vải thiều của huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang.....	42
2.2.1. Thực trạng điều tra hộ trồng Vải Thiều tại ba xã nghiên cứu năm 2010.....	42
2.2.1.1. Thông tin chung và điều kiện sản xuất của các hộ điều tra.....	42
2.2.1.2. Chi phí chăm sóc, tiêu thụ Vải Thiều của các hộ trồng Vải thiều tại 3 xã nghiên cứu (tính bình quân cho 1 ha).....	44
2.2.1.3. Diện tích, sản lượng, năng suất BQ/Ha của ba xã nghiên cứu.....	46
2.2.1.4. Doanh thu, giá bán bình quân của Vải thiều và giá bán Vải thiều theo thời vụ tại ba xã nghiên cứu.....	48
2.2.1.5. Hiệu quả kinh tế trồng Vải Thiều tính cho 1 ha tại ba xã nghiên cứu.	50
2.2.1.6. Một số Vấn đề liên quan đến việc tiêu thụ sản phẩm Vải thiều Lục Ngạn.....	51
2.2.2. Thực trạng điều tra các trung gian thương mại.....	57
2.2.2.1. Kênh tiêu thụ Vải thiều ở huyện Lục Ngạn.....	57
2.2.2.2. Mối quan hệ giữa đối tượng tham gia vào kênh phân phối Vải thiều của huyện Lục Ngạn.....	60
2.2.2.3. Đánh giá của trung gian thương mại về sản phẩm, thị trường và các yếu tố ảnh hưởng đến thị trường Vải thiều.....	61

2.2.3. Thực trạng điều tra người tiêu dùng	63
2.2.3.1. Một số tiêu chí về quả Vải thiều Lục Ngạn do người tiêu dùng đánh giá.....	63
2.2.3.2. Một số vấn đề khác.....	64
2.2.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quá trình phát triển thị trường cho sản phẩm Vải thiều của huyện	64
2.2.4.1. Cầu về sản phẩm Vải thiều	64
2.2.4.2. Sản phẩm cạnh tranh với sản phẩm Vải thiều Lục Ngạn.....	65
2.2.4.3. Giá của sản phẩm Vải thiều Lục Ngạn.....	66
2.2.4.4. Nhân tố pháp luật.....	67
2.2.4.5. Tiềm năng của các đối tượng tham gia vào quá trình phát triển thị trường cho sản phẩm Vải thiều của huyện Lục Ngạn	67
2.2.5. Thực trạng công tác phát triển thị trường của huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang đối với sản phẩm Vải thiều của huyện	68
2.2.5.1. Thị trường mục tiêu và công tác mở rộng thị trường	68
2.2.5.2. Thực trạng công tác thực hiện một số chương trình dự án của huyện.....	69
2.2.5.3. Thực trạng công tác quảng bá sản phẩm	70
2.2.5.4. Thực trạng nguồn nhân lực cho phát triển thị trường.....	70
2.2.5.5. Công tác định vị sản phẩm Vải Thiều của huyện.....	71
2.2.6. Thực trạng công tác phát triển thị trường cho sản phẩm Vải thiều của các đối tượng khác trên địa bàn huyện	71
2.2.6.1. Các tổ hợp tác, hợp tác xã trên địa bàn huyện Lục ngạn	71
2.2.6.2. Các Doanh nghiệp trên địa bàn.....	73
2.2.6.3. Các cá nhân thu mua Vải thiều trên địa bàn huyện.....	74
2.2.7. Những nhận xét rút ra từ nghiên cứu thực tế	75
2.2.7.1 Những thành công	75

2.2.7.2. <i>Những tồn tại</i>	76
2.2.7.3. <i>Nguyên nhân của những tồn tại</i>	77

Chương 3:

MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG CHO SẢN PHẨM VẢI THIỀU CỦA HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC GIANG

3.1. Phương hướng, mục tiêu phát triển thị trường cho sản phẩm Vải thiều của huyện Lục Ngạn	78
3.1.1. Phương hướng	78
3.1.2. Mục tiêu	78
3.2. Một số giải pháp nhằm phát triển thị trường cho sản phẩm Vải Thiều ở huyện Lục Ngạn	79
3.2.1. Một số giải pháp đề xuất với huyện, tỉnh	79
3.2.2. Một số giải pháp đề xuất với hộ trồng Vải Thiều	87
3.2.3. Một số giải pháp đề xuất với các đối tượng khác trên địa bàn huyện	87

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. KẾT LUẬN	91
2. KIẾN NGHỊ	92

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ đầy đủ
BQ	Bình quân
CPBQ	Chi phí bình quân
Đ	Đồng
BQ	Bình quân
LĐBQ	Lao động bình quân
NKBQ	Nhân khẩu bình quân
TBCN	Tư bản chủ nghĩa
Trđ	Triệu đồng
XHCN	Xã hội chủ nghĩa
XNK	Xuất nhập Khẩu

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.4. Định dạng cơ hội thị trường bằng mạng sản phẩm/ thị trường.....	16
Bảng 2.1. Tình hình đất đai của huyện Lục Ngạn giai đoạn 2008 - 2010.....	39
Bảng 2.2. Thông tin chung và điều kiện sản xuất của các hộ điều tra tại ba xã nghiên cứu đại diện huyện Lục Ngạn	43
Bảng 2.3. Chi phí chăm sóc, tiêu thụ Vải Thiều của các hộ tại ba xã nghiên cứu (tính bình quân cho 1 ha)	45
Bảng 2.4. Diện tích, sản lượng, năng suất BQ/Ha của ba xã nghiên cứu.....	47
Bảng 2.5: Doanh thu, giá bán bình quân của Vải thiều tại ba xã điều tra	48
Bảng 2.6. Giá bán Vải thiều bình quân theo thời vụ tại ba xã nghiên cứu.....	49
Bảng 2.7: Hiệu quả kinh tế sản xuất Vải thiều tính cho 1 ha tại ba xã nghiên cứu.....	50
Bảng 2.8. Hộ và địa điểm bán Vải thiều của hộ tại ba xã nghiên cứu	51
Bảng 2.9. Đối tượng thu mua Vải thiều của hộ tại ba xã nghiên cứu	52
Bảng 2.10. Hộ và nguồn thông tin thị trường về Vải thiều mà hộ tiếp cận được tại ba xã nghiên cứu	54
Bảng 2.11: Một số vấn đề về kỹ thuật, tìm kiếm thị trường mới, chất lượng Vải thiều và giao thông của hộ điều tra tại ba xã nghiên cứu	55